ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО НА РЕГУЛАТИВАТА/ RAPORT PËR VLERËSIMIN E NDIKIMIT TË RREGULLATIVËS

Назив на министерство: Emri i Ministrisë:	Министерство за правда Ministria e Drejtësisë
Назив на предлогот на закон: Titulli i propozim-ligjit:	ПРЕДЛОГ ЗАКОН ЗА ДАНОЧНИТЕ ПОТТИКНУВАЊА ЗА ДОНАЦИИ И СПОНЗОРСТВА ВО АКТИВНОСТИТЕ ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС PROPOZIM LIGJ PËR NXITJET TATIMORE PËR DONACIONET DHE SPONSORIZIMET NË AKTIVITETET ME INTERES PUBLIK
Одговорно лице и контакт информации: Personi përgjegjës dhe informacione për kontakt:	nbabanovski@mjustice.gov.mk
Вид на Извештај Lloji i Raportit	☒Нацрт/Draft ☐Предлог /Propozim
Обврската за подготовка на предлогот на закон произлегува од: Detyrimi për përpilimin e propozim-ligjit buron nga:	☒Годишната програма за работа на Владата на Република Македонија/ Programi vjetor për punë i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë ☐НПАА/ NPAA ☐Заклучок на Владата на Република Македонија/ Konkluzioni i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë ☐Друго/ Tjetër ______________________
Поврзаност со Директивите на ЕУ Lidhja me Direktivat e BE-së	ДА. предлогот е усогласен со правната практика во ЕУ и ги зема предвид пресудите на Европскиот суд на правдата во делот на принципот на недискриминација при прекугранична филантропија./ PO. Propozimi është harmonizuar me praktikën juridike në BE dhe I merr parasysh aktgjykimet e Gjykatës Evropiane të drejtësisë në pjesën e parimit të mos diskriminimit gjatë filantropisë tej kufitare.

Дали нацрт извештајот содржи информации согласно прописите кои се однесуваат на класифицираните информации / A përmban draft raporti informacione në përputhje me rregullat që kanë të bëjnë ne informacionin të klasifikuara	☐Да/PO ☒Не/JO
Датум на објавување на нацрт Извештајот на ЕНЕР: Data e publikimit të draft-raportit në ENER:	11.04.2022 година
Датум на доставување на нацрт Извештајот до Министерството за информатичко општество и администрација: Data e dorëzimit të draft Raportit në Ministrinë e Shoqërisë Informatike dhe Administratës:	11.04.2022 година
Датум на добивање на мислењето од Министерството за информатичко општество и администрација: Data e marrjes së mendimit nga Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës:	___________2024 година

1. Опис на состојбите во областа и дефинирање на проблемот/ Përshkrimi i situatave dhe definimi i problemit

1.1 Опис на состојбите / Përshkrimi i situatave

Со Предлог Законот за даночните поттикнување за донации и спонзорства во активности од јавен интерес се уредуваат давањето и примањето на донациите и спонзорствата за коишто давателот и примателот можат да бараат даночни поттикнувања, целта на давањето и примањето, давателите и примателите, предметот, користењето и видовите даночните поттикнувања и евидентирањето и контролата на донациите и спонзорствата во активностите од јавен интерес. Овој закон не се применува врз донациите и спонзорствата за кои давателот или примателот не бараат даночни поттикнувања.

Me propozim Ligjin për nxitjen tatimore për donacionet dhe sponsorizimet në aktivitetet me interes publik rregullohen dhënia dhe pranimi i donacioneve dhe sponsorizimeve për të cilat dhënësi dhe pranuesi mund të kërkojnë nxitje tatimore, qëllimin e dhënies dhe pranimit, dhënësit dhe pranuesit, subjekti, përdorimi dhe llojet nxitjeve tatimore dhe evidentimi i kontrollit të donacioneve dhe sponsorizimeve në aktivitetet me interes publik. Ky ligj nuk zbatohet për donacionet dhe sponsorizimet për të cilat dhënësi ose pranuesi nuk kërkojnë nxitje tatimore.

1.2 Причини за проблемите кои се предмет на разгледување/Arsyet e problemeve që janë çështje e shqyrtimit

Даночните поттикнувања можат да имаат голем придонес за развивање на филантропијата и хуманоста на една нација. На нив не треба да се гледа само од аспект на финансиско олеснување, туку и како можност за испраќање на силна и недвосмислена порака дека извршната власт ја признава клучната улога на граѓанските и непрофитните организации во едно општество, поттикнувајќи ја јавноста да донира. Впрочем, тоа придонесува за финансиската одржливост на субјектите коишто се занимаваат со активности од јавен интерес утврдени со закон. Но, истовремено, тоа подразбира брзи и лесни постапки коишто нема да го обременуваат системот на донирање и спонзорирање, а сепак ќе овозможат зголемување на индивидуалните и корпоративните давања за поддршка и промовирање на активности од јавен интерес. Дотолку повеќе, и владите ги користат придобивките од даночните поттикнувања дадени при донирање, бидејќи со тоа се канализираат приватни ресурси за активности од јавен интерес, на тој начин заштедувајќи на владините средства со оглед на фактот дека владата секако ќе требала да упати дел од своите средства за финансирање на тие активности.

Низа истражувања укажуваат на тоа дека голем дел на земјите од европското тло уредуваат разни форми и начини на даночни поттикнувања, вклучително и силни економии како што се: Германија, Франција, Шведска, Норвешка, Швајцарија итн. Па така, во едно од овие истражувања направено во 16

европски земји се вели дека 14 од 16 европски земји нудат даночни поттикнувања за донации од индивидуалци, додека пак 15 од 16 нудат даночни поттикнувања за правни лица.[1]

Република Северна Македонија не е исклучок од овие земји и таа во моментот има Закон за донации и спонзорства во јавните дејности. Но, овој закон не си ја исполнува својата цел да поттикнува донирање и спонзорирање. Во нашиот контекст, голем дел од приватниот сектор има аверзија кон неговата примена. Постапката којашто истиот ја уредува е единствена во однос на начинот на одобрување/давање на даночни поттикнувања и истата е прилично комплексна. Уникатноста се согледува во a priori барањето за одобрување на донацијата, што е **единствено како такво во споредба со решенијата во другите европски земји.**

Во Европската унија, како и во земјите во регионот, донацијата се разгледува по нејзиното извршување, односно, при поднесување на барањето за даночно поттикнување. Дури и да се продолжи со ваквиот вид на постапка за претходно барање за одобрување на донацијата, проблем претставува и должината на постапката, големиот број на документи и потребни мислења од надлежни институции, итн. Во суштина, сегашната постапка претставува товар и за самата администрација. Впрочем, може да се констатира дека времето кое службениците го поминуваат на спроведувањето на постапката за доделување на даночното олеснување чини повеќе од самото даночно олеснување.

Nxitjet tatimore mund të kenë kontribut të madh në zhvillimin e filantropisë dhe humanizmit të një kombi. Ato nuk duhen parë vetëm në aspektin e lehtësimit financiar, por edhe si mundësi për të dërguar një mesazh të fortë dhe të qartë se, pushteti ekzekutiv njeh rolin kyç të organizatave civile dhe jofitimprurëse në një shoqëri, duke nxitur publikun për të dhuruar. Në fakt, ai kontribuon në qëndrueshmërinë financiare të subjekteve që merren me veprimtari me interes publik të përcaktuara me ligj. Por në të njëjtën kohë, ajo nënkupton procedura të shpejta dhe të lehta që nuk do të rëndojnë sistemin e donacioneve dhe sponsorizimeve, por megjithatë do të mundësojnë një rritje të dhënies individuale dhe të korporatës për të mbështetur dhe promovuar aktivitete me interes publik. Për më tepër, edhe qeveritë përfitojnë nga stimujt tatimorë gjatë dhënies së donacionit, sepse kanalizohen burimet private për aktivitete me interes publik, duke kursyer mjetet e qeverisë duke pasur parasysh faktin se qeveria gjithqysh do të duhej të drejtonte një pjesë të mjeteve të saj për financimin e këtyre aktiviteteve.

Një sërë kërkimesh tregojnë se një pjesë e madhe e vendeve të tokës evropiane rregullojnë forma dhe mënyra të ndryshme të nxitjeve tatimore, duke përfshirë ekonomitë e forta siç janë: Gjermania, Franca, Suedia, Norvegjia, Zvicra etj. Pra, në një nga këto hulumtimeve që është kryer në 16 vende evropiane, thuhet se 14 nga 16 vende

evropiane ofrojnë nxitje tatimore për donacionet nga individët, ndërsa 15 nga 16 ofrojnë nxitje tatimore për personat juridikë.[1]

Republika e Maqedonisë së Veriut nuk bën përjashtim nga këto vende dhe aktualisht ka Ligjin për donacione dhe sponsorizime në veprimtari publike. Por, ky ligj nuk e përmbush qëllimin e tij për nxitjen e donacioneve dhe sponsorizimeve. Në kontekstin tonë, një pjesë e madhe e sektorit privat ka aversitet ndaj zbatimit të tij. Procedura që rregullohet me këtë ligj është unike për sa i përket mënyrës së miratimit/dhënies së nxitjeve tatimore dhe e njëjta është mjaft komplekse.

Uniteti shihet në kërkesën a priori për miratimin e donacionit, i cili si i tillë është unik në krahasim me zgjidhjet në vendet e tjera evropiane.

Në Bashkimin Evropian, si dhe në vendet e rajonit, donacioni shqyrtohet pas ekzekutimit të tij, gjegjësisht gjatë dorëzimit të kërkesës për nxitje tatimore. Edhe nëse vazhdohet me këtë lloj procedure për një kërkesë të mëparshme për miratim të donacionit, problem është kohëzgjatja e procedurës, numri i madh i dokumenteve dhe mendimeve të nevojshme nga institucionet kompetente etj. Në thelb, procedura aktuale është një barrë për vetë administratën. Në fakt, mund të thuhet se koha e shpenzuar nga nëpunësit për zbatimin e procedurës për dhënien e lehtësimi tatimore kushton më shumë se vetë lehtësimi tatimor.

2. Цели на предлог регулативата/ Qëllimet e propozim rregullativës

Цел на овој закон е поттикнување на донирањето заради остварување, унапедување, промоција и поддршка на активностите од поширок јавен интерес

Законското решение што се предлага би придонело за:

- Охрабрување на работата на граѓанските организации преку дополнителен метод за финансирање и исполнување на утврдените мисии
- Поттикнување на донаторите со стимулирање на локалната филантропија
- Зајакнување на филантропијата преку даночни поттикнувања за стимулација на потенцијалните даватели за поддршка на јавно корисна иницијатива
- Спречување/минимизирање на можноста за измама, како и зголемување на транспарентноста и одговорноста на примателите на донации
- Промовирање ефикасно користење на расположливите ресурси.
- Значително намалување на административниот товар на институциите, ефикасност на администрацијата и користење на електронски системи.

1

Qëllimi i këtij ligji është nxitja e dhënies së donacioneve për shkak të realizimit, avancimit, promovimit dhe mbështetjes së aktiviteteve me interes më të gjerë publik.

Zgjidhja ligjore që propozohet do të kontribuonte për:

- Inkurajimin e punës së organizatave civile përmes metodës plotësuese për financimin dhe plotësimin e msioneve të përcaktuara
- Nxitja e donatorëve me stimulimin e filantropisë lokale
- Forcimi i filantropisë përmes nxitjeve tatimore për stimulimin e dhuruesve potencial për mbështetjen e iniciativës për përfitim publik
- Parandalimi/minimizimi i mundësisë së mashtrimit, si dhe rritja e transparencës dhe përgjegjësisë së përfituesve të donacioneve
- Promovimi i përdorimit efikas të burimeve në dispozicion.
- Ulje e ndjeshme e barrës administrative të institucioneve, efikasitet i administratës dhe përdorimit të sistemeve elektronike.

3. Можни решенија (опции)/ Zgjidhje të mundshme (opsione)

3.1 Опис на решението „не прави ништо" / Përshkrim i zgjidhjes "mos bëj asgjë"

Постоечкото решение не ги поттикнува донаторите да го користат законот и ги обесхрабрува помалите субјекти да донираат.

Zgjidhja ekzistuese nuk i inkurajon donatorët të përdorin ligjin dhe i dekurajon subjektet më të vogla të dhurojnë.

3.2 Опис на можните решенија (опции) за решавање на проблемот/ Përshkrimi i zgjidhjeve të mundshme (opsione) për zgjidhjen e problemit

Олеснувањето на адниниситративната постапка ќе влијае на поттикнувањето на локалната филантропија и зголемени ниво ана донирање во области од јавен интерс.

Lehtësimi i procedurës administrative do të ndikojë në nxitjen e filantropisë lokale dhe rritjen e nivelit të donacioneve në fushat me interes publik.

4. Проценка на влијанијата на регулативата/ Vlerësimi i ndikimeve të rregullativës

Можни позитивни и негативни влијанија од секоја од опциите:
Ndikime të mundshme pozitive dhe negative nga secili opsion:

4.1 Економски влијанија / Ndikime ekonomike

4.2 Фискални влијанија / Ndikime fiskale
ДА/ РО

Социјални влијанија / Ndikime socilae

4.4 Влијанија врз животната средина / Ndikime mbi ambientin jetësor

4.5 Административни влијанија и трошоци / Ndikimet administrative dhe shpenzimet

а) трошоци за спроведување / shpenzime për zbatim

Обезбедена техничка и експертска поддршака за реализирање на регистарот
Është siguruar mbështetje teknike dhe ekspertësh për realizimin e regjistrit

б)трошоци за почитување на регулативата/ shpenzime për respektimin e rregullativës

5. Консултации/ Konsultime

5.1 Засегнати страни и начин на вклучување/ Palët e prekura dhe mënyra e përfshirjes

Овој предлог се темели на клучната експертиза, низа континуирани консултации со корисниците на законот (институции, непрофитен сектор, бизнис заедница, индивидуални донатори) во период од повеќе од 10 години. Мешовитиот состав на работната група што ги вклучува овие засегнати страни обезбеди и дополнителни консултации. Во тие процеси учествуваа и членките на Мрежата за финансиска одржливост на граѓански организации раководена од Конект што во моментов брои 120 членки. Конект во соработка со Министерството за правда организираше и средба за дијалог во текот на работата на работната група. Дополнителни консултации беа одржани и во рамки на членството на Стопанската комора на Северо Западна Македонија и Американската стопанска коморра. Се спровете и јавен повик за прибавување на мислења од граѓанските организации од Одделението за соработка со невладини организации.

Ky propozim bazohet në ekspertizën kryesore, një sërë konsultimesh të vazhdueshme me përdoruesit e ligjit (institucionet, sektori jofitimprurës, komuniteti i biznesit, donatorët individualë) në periudhë më shumë se 10 vjeçare. Përbërja e përzier e

grupit të punës që i përfshinë këto palë të prekura gjithashtu ofroi konsultime shtesë. Në këto procese morën pjesë edhe anëtarët e Rrjetit për Qëndrueshmëri Financiare të Organizatave Civile të menaxhuar nga Konekt, i cili aktualisht ka 120 anëtarë. Konekt, në bashkëpunim me Ministrinë e Drejtësisë, ka organizuar edhe takim për dialog gjatë punës së grupit punues. Konsultimet shtesë janë mbajtur edhe në kuadër të anëtarësimit të Odës Ekonomike të Maqedonisë Veriperëndimore dhe Odës Ekonomike Amerikane. Gjithashtu u realizua edhe thirrje publike për sigurimin e mendimeve nga organizatat civile nga Njësia për bashkëpunim me organizatat joqeveritare.

5.2 Преглед на добиените и вградените мислења/ Shqyrtimi i mendimeve të pranuara dhe të inkorporuara

Мислење ќе биде побарано од Секретаријатот за законодавство, Министерството за финансии.

Do të kërkohet mendim nga Sekretariati për Legjislacion, Ministria e Financave.

5.3 Мислењата кои не биле земени предвид и зошто/ Mendime të cilat nuk janë marrë parasysh dhe pse

6. Заклучоци и препорачано решение/ Konkluzione dhe zgjidhje e rekomanduar

6.1 Споредбен преглед на позитивните и негативните влијанија на можните решенија (опции)

Pasqyrim krahasues i ndikimeve pozitive dhe negative të zgjidhjeve të mundshme (opsione)

6.2 Ризици во спроведувањето и примената на секое од можните решенија (опции)

Rreziqet gjatë zbatimit dhe aplikimit të çdo zgjidhje të mundshme (opsione)

6.3 Препорачано решение со образложение

Zgjidhje e rekomanduar me arsyetim

Со предложените решенија се уредуваат давањето и примањето на донациите и спонзорствата за коишто давателот и примателот можат да бараат даночни поттикнувања, целта на давањето и примањето, давателите и примателите, предметот, користењето и видовите даночните поттикнувања и евидентирањето и контролата на донациите и спонзорствата во активностите од јавен интерес. Овој закон не се применува врз донациите и спонзорствата за кои давателот или примателот не бараат даночни поттикнувања.

Me zgjidhjet e propozuara rregullohet dhënia dhe marrja e donacioneve dhe sponsorizimeve për të cilat dhënësi dhe marrësi mund të kërkojnë nxitje tatimore, qëllimin e dhënies dhe marrjes, dhënësit dhe marrësit, subjektin, përdorimin dhe llojet e nxitjeve tatimore dhe evidentimin dhe kontrollin e donacioneve dhe sponsorizimeve në aktivitetet me interes publik. Ky ligj nuk zbatohet për donacionet dhe sponsorizimet për të cilat dhuruesi ose marrësi nuk kërkojnë nxitje tatimore.

7. Спроведување на препорачаното решение/ Zbatimi i zgjidhjes së rekomanduar

7.1 Потреба од менување на закони и подзаконска регулатива во областа или други сродни области.
Nevoja për ndryshimin e ligjeve dhe rregullativës nënligjore në fushë ose në fusha të tjera të përafërta.

7.2 Потребни подзаконски акти и рок за нивно донесување
ДА – до крајот на 2024 година
Akte të nevojshme nënligjore dhe afati i miratimit të tyre
PO – deri në fund të vitit 2024

7.3 Органи на државната управа, државни органи и други органи надлежни за спроведување / Organet e administratës shtetërore, organe shtetërore dhe organe të tjera kompetente për zbatim

Министерство за финансии/ Ministria e Financave
Управа за јавни приходи/ Drejtoria e të Ardhurave Publike

7.4 Активности за обезбедување на ефикасно спроведување на предлогот на закон/ Aktivitete për sigurimin e zbatimit efikas të propozim ligjit

8. Следење и евалуација / Monitorimi dhe evaluimi

8.1 Начин на следење на спроведувањето / Mënyra e monitorimit të zbatimit

8.2 Евалуација на ефектите од предлогот на закон и рокови / Evaluimi i efektevè nga propozim ligji dhe afatet

Изјава од државниот секретар

Нацрт Извештајот за проценка на влијанието на регулативата е изготвен во согласност со Методологијата за проценка на влијанието на регулативата. Тој дава реална проценка на можните влијанија и очекуваните ефекти, како и трошоците кои се однесуваат на секоја од утврдените можни решенија (опции) за решавање на проблемот.

Deklarata e Sekretarit shtetëror

Draft Raporti për vlerësimin e ndikimit të rregullativës është përgatitur në përputhje me Metodologjinë për vlerësimin e ndikimit të rregullativës. Ai jep vlerësim real të ndikimeve të mundshme dhe efekteve të pritshme, si dhe shpenzimet që lidhen me secilën nga zgjidhjet (opsionet) e mundshme të përcaktuara për zgjidhjen e problemit.

Датум,Datë:

....

потпис на државен секретар
nënshkrimi i sekretarit shtetëror

Изјава од министерот/ Deklarata e Ministrit

Врз основа на резултатите од анализите прикажани во Извештајот за проценка на влијанието на регулативата сметам дека препорачаното решение (опција) претставува најдобар начин за решавање на проблемот и постигнување на очекуваните ефекти на најекономичен начин.

Mbi bazë të rezultateve të analizave të paraqitura në Raportin e vlerësimit të ndikimit të rregullativës, konsideroj se zgjidhja (opsioni) i rekomanduar paraqet mënyrën më të mirë për zgjidhjen e problemit dhe arritjen e efekteve të pritura në mënyrën më ekonomike.

Датум/Datë: 15 -01- 2024

....

потпис на министерот/ nënshkrim i ministrit